CZYTANKA
Stenografii polskiej i ruskiej
szkoły
LUBINA OLEWIŃSKIEGO.

Nr VIII Lwów, 15. Kwietnia 1865. Rok II.

Z litogr. J. Kostkiewicza

Krytyka i protekcye literackie.

Możnaby we wszystkich niemal działaniach ludzkich wykazać, że rodzaj nasz szczególny ma pociąg do przechodzenia z jednéj ostateczności

w drugą, co także widać w sądzie, jaki o drugich wydajemy. Najczęściéj kieruje nami uprzedzenie, a jak w miłości lub przyjaźni wszystko zawisło zwykle od pierwszego wrażenia, które na nas osoba wywarła, tak również w ocenieniu jéj charakteru, cnót i zdolności. Lecz nie ogranicza się to na stosunki codziennego życia, ponieważ widzimy te same pojawy i w świecie literackim; nic dziw zatém, że tak w krytyce jak niemniej w pochwałach tyle jednostronności. Krytyka, która powinna być sądem sumiennym i bezstronnym o dziełach wychodzących znaczy dziś niemal to samo, co złośliwe zganienie wszystkiego, a że było istotnie nie mało nadużyć w téj mierze, przeskakujemy w drugą ostateczność chwalenia wszystkiego, czyli do protekcyi literackiéj. Czy literatura na niéj zyska? Na to pytanie niech nam odpowiedzą dzieje piśmiennictwa ojczystego w obu upłynionych wiekach. Proszę tylko przejść całą tę mnogość książek drukowanych w w. XVII i XVIII. i wskazać czy warto na 100 przeczytać? Jakaż była tego przyczyna, czy wstręt do nauk? Bynajmniéj. Nie było jedynie krytyki, któraby piszących na wodzy trzymała, a dla tego właśnie spieszył każdy z lada jakim utworem choćby najlichszym do drukarni, aby nim co prędzej świat uszczęśliwić. Możnaż mu za to być wdzięcznym? A jednak i dziś nie trudno spotkać się z uprzedzeniem, że bez względu na rzeczywistą wartość wewnętrzną dzieła wdzięczność się należy za napisanie i wydanie tegoż. W usposobieniu protekcyjnem wylewamy całą żółć gniewu naszego na tych, którzy śmieli obok nielicznych zalet dzieła jakiego nierównie liczniejsze wykazać wady. Tacy protektorowie dziwią się, dla czego drugi nie chwali tego, co oni, lub w spisanych plewach nie mógł dostrzedz takiego mnóstwa ziarn pożywnych! Jeżeli mam szczerą wyznać prawdę, wolę krytykę choćby najostrzejszą niż takie zachęcenie, ponieważ pierwsza nie wpuszczając na kapłaństwo w świątyni nauk ludzi niepowołanych, otwiera literaturze możność prawdziwego postępu, i zmusza każdego, choćby najzdolniejszego pisarza do gruntownego opracowania przedmiotu, gdy druga pobłażając mierności, mnoży tylko poczet liczebny dzieł, bez których śmiało obejśćby się można. Takie protektorstwo nie przyniesie korzyści literaturze ojczystéj, a nowi Mecenasi tego rodzaju niech raczą zważyć, że lichota

nie ma prawa do wdzięczności, uznania i pochwały dla tego jedynie, że po polsku napisana, a nawet mozolna praca pisarza nie może do tego upoważnić prawa, jeśli samo dzieło wewnętrzna nie tchnie wartością..

Золотiи зерна.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Житье наше єсть за надто переповнене трудами и неспокоями, щобы намъ дозволило заживати прiятности спокоя. Треба побѣдити первѣй, абы можна было послѣдного доступати..

Вѣчность есть то океанъ, въ который часъ съ непонятною быстротою впадає и пропадає.

Той мусить ôтважитися на утрату чести и прiязни у людей, кто сребролюбво овладѣти себе дозволяє.

Намѣтности начинають насъ перше заслѣпляти, далѣй насъ приголомшать и погрузять въ бездни найбôльшихъ несчастій.

Чоловѣкъ уживаючій въ всѣмъ, всего має за много; Богатый всего довольно; убогій, що ему потрêбнымъ есть; нищому же всего недостає. Недынъ однакъ изъ тыхъ не скаже, що має досыть.

Зависть не привязує ся до великихъ талантôвъ, укрытыхъ въ тихôмъ уединеню или усыхаючихъ въ нуждѣ; но коли щастье справедливый взоръ на ныхъ кинути дозволить, вдругъ зависть ся близенька за ними выкаже.

Sławianie we Włoszech.

(przez Sreśniowskiego.)

Medium tenere debeas.

Turniej Stenografów.

Wzory obcych stenografii.

Samuel Taylor.

O come let us sing into the Lord, let us heartily rejoice in the Strength of our salvation.

Dr. Isaac Pitman.

Shorthand is capable of imparting so many advantages to persons in almost every situation of live, and is of such extensive utility to society, that it is justly a matter of surprise, that it has not attracted a greater share of attention, and been more generally practised.

Uwiadomienia.

Podajemy do wiadomości pp. Członków Towarzystwa Stenografów polskich i ruskich, iż wypracowanie nauki stenografii ruskiej przez członka Towarzystwa p. Glińskiego wspólnie z pp. Olewińskim i Gerynowiczem jest na ukończeniu i w krótce już zostanie oddana do druku.-

Raetzsch